

İstanbul Barosu'ndan Yargıda Kalite Sempozyumu

08.06.2024

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün: “Yargı bağımsızlığı yargı hizmetinin kalite şartıdır”

Daha İyi Yargı Derneği, İstanbul Barosu'nun düzenlediği “Yargıda Kalite Sempozyumu”nda yargıda reform gerekliliğini ve derneğin geliştirdiği “A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu”nu anlattı.

Sempozyumun açılışında Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün konuştu. Kaliteli hizmet odaklı yargı reformu gerekliliğinden söz eden Gün, şunları anlattı:

“Hukukun üstünlüğü sürdürülebilir kalkınmanın anahtarıdır. Hukukun üstünlüğünü gerçekleştirmede en büyük görev yargıya düşer. Ülkelerin demokrasi seviyelerini de hukukun üstünlüğü, hesapverirlik ve yargı gücünün bağımsızlığı seviyeleri belirler. Yargının temel varlık sebebi, amacı ve görevi, temel haklar ve özgürlükleri, özellikle fikir ve ifade özgürlüğünü korumak ve geliştirmek, yürütmenin hukuka uyarlılığını sağlamaktır.

“Kaliteli hizmet üreten kurumlar bağımsızlığa hak kazanabilir”

Yargı bağımsızlığı siyasi bir mesele değil, yargı hizmetinin en birinci ve önde gelen kalite şartıdır. Demokraside her kurumun ilk meşruiyet şartı kaliteli hizmet üretmektir. Bu, şeffaf ve hesapverir olmakla sağlanabilir. Kaliteli hizmet üreten kurumlar bağımsızlığa hak kazanabilir. Bağımsızlık, tüm paydaşları, özellikle de hizmetin muhataplarını kapsayıcı olmakla korunabilir. Hizmetin alıcısını dinlemek, hem kaliteyi sağlamak için hem de bağımsızlığı korumak için elzemdir. Bunları gerçekleştiren yargı demokratik yapıyı geliştirip güçlendirir. Bir yandan temel hak ve özgürlükleri koruyup güçlendirirken, diğer yandan yürütmeyi hukuk ile sınırlandırarak toplumsal dayanışma ve işbirliğini geliştirerek refahın yükselmesini sağlar.”

Sempozyumda Daha İyi Yargı Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Av. Hande Hançar, dünyadaki yargı kurulları ve kaliteli hizmet üzerine karşılaştırmalı bir analizde bulunurken, Daha İyi Yargı Derneği Reform Çalışma Grubu Üyesi Av. Melis Özsoy da derneğin “A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu” önerisini anlattı.

Dokuz reform önerisi

Daha İyi Yargı Derneği'nin önerdiği dokuz reform şunlar:

1. Hakimler Savcılar Kurulu'nu, toplumun tüm kesimlerini temsil eden, hiçbir kişi, grup veya koalisyonun etki edemeyeceği, tam bağımsız hale dönüştürerek, kaliteli yargı hizmeti üretimine odaklanan düzenleyici bir kurum olarak Adalet Yüksek Kurumu oluşturmak ve bu kurumu tüm paydaşlarla sürekli olarak danışan ve tavsiyeler oluşturan Daimî Hukuk Şûrası ile güçlendirmek.
2. Yargının idaresiyle ilgili, Adalet Yüksek Kurumu kararları da dahil her türlü karar ve işlemi etkin yargısal denetime açmak ve bu amaçla yargı konularında uzmanlaşmış Adalet Yüksek Mahkemesi oluşturmak.
3. Anayasa Mahkemesi'nin daire sayısını 3'e çıkarmak, üye sayısını 15'den 30'a yükseltmek, seçimlerini kamuoyunun katılımına açık şeffaf ve yargı denetime tabi tutarak kapasitesini artırmak ve siyaseten tarafsızlığını geliştirmek.
4. Hukuk mesleklerinin her biri için, yönetimleri sadece meslek mensupları tarafından seçilen, tam bağımsız yargısal meslek kuruluşları oluşturmak ve bu kuruluşları anayasa ile güvence altına almak.
5. Yargı görevlerine kabul ve atamalarında tam liyakati sağlamak; yargı üst organlarına, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine adaylık ve atamalarda kamuoyunu dahil ederek tam şeffaflığı, seçme ve atama kararlarını gerekçeli açık oya tabi tutup bütün aşamaları yargı denetimine tabi kılarak tam hesapverirliği sağlamak.
6. Ahi geleneğinin özüne uygun olarak yeknesak hukuk meslekleri kariyer planı oluşturmak ve insan kaynaklarını ihtiyaca uygun olarak geliştirip liyakat esaslı olarak değerlendirmek.
7. Yargı hizmet birimlerini, mahkemeleri ve insan kaynaklarını 26 kalkınma bölgesi bazında optimum şekilde dağıtmak, uzmanlıkları merkezlerde yoğunlaştırırken hizmeti halkın ayağına götürmek.
8. Uyuşmazlıkları erken aşamada tespit ederek yargının iş yükünü önceden kestirmek, yargı kaynaklarını ileriye yönelik planlamak, modern uyuşmazlık yönetim usulleri ve dava öncesi dürüst ifşa ve ibraz kurallarıyla sulh ve uzlaşmayı teşvik etmek, buna rağmen yargıya intikal eden en karmaşık davaları en geç üç-dört ay içinde sonlandırmak.
9. Herkese karşı hukukun üstünlüğü için kamu görevlilerinin suçlarında idari amirlerinin ve kendi kuruluşlarının soruşturma izni vermesi şartını ilga etmek; dokunulmazlıkları hukuk yoluyla güçlendirmek, yasama dokunulmazlığına sahip olanların soruşturmasında Adalet Yüksek

Mahkemesi'ni münhasır yetkili kılmak ve siyasi kararla dokunulmazlık kaldırılmasını ilga etmek; yargı ve kamu üst-düzey görevlilerinin suçlarının soruşturmasını münhasıran Adalet Yüksek Mahkemesi'ne vermek.

Türkiye'nin ilerlemesine yargının geliştirilmesi ile katkı

Türkiye'deki yargı sorunlarını tespit edip çözüm önerileri geliştirmek, bu öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi için çalışmak üzere Kasım 2014'te kurulan Daha İyi Yargı Derneği, siyaseten tarafsız bir sivil toplum kuruluşu. Derneğin amacı, Türkiye'nin, uzlaşma kültürünün egemen olduğu, barış içinde yaşayan, üretken, uluslararası alanda rekabetçi ve müreffeh bir toplum haline gelmesine, yargının daha ilerletilmesi ve geliştirilmesi yolu ile katkıda bulunmak. Daha İyi Yargı Derneği bu amaçla geliştirdiği "A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu" önerisini (www.dahaiyiyargi.org/adan-zye-turk-yargi-reformu/) iki yıldır bölgesel toplantılarda hukuk ve ekonomi dünyasının tartışmasına, siyasi iktidar ve muhalefetin dikkatine sunuyor.